

Republika e Kosovës • Republika Kosovo • Republic of Kosovo
Institucioni i Avokatit të Popullit • Institucija Ombudsmena • Ombudsperson Institution

Priština, dana 23. oktobra 2015.god.

IZVEŠTAJ SA PREPORUKAMA

Ž.br: 201/2015

Behram Krasniqi

protiv

Vladine Komisije za priznavanje i verifikaciju statusa palih boraca, invalida OVK ili interniranih iz redova OVK

Za: G. Isa Mustafa
Premijer Republike Kosova
G. Arban Abrashi
Ministar, Ministarstva rada i socijalne zaštite (MRSZ)
G. Agim Çeku
Predsednik, Vladine Komisije za priznavanje i verifikaciju statusa palih boraca, invalida Oslobodilačke Vojske Kosova, ili interniranih iz redova Oslobodilačke Vojske Kosova

Predmet: Preporuke u vezi primene člana 8, stava 2 Zakona br. 04/L-054, o statusu i pravima boraca, invalida, veterana, učesnika Oslobodilačke Vojske Kosova civilnih žrtava i njihovih porodica.

Pravna osnova: Ustav Republike Kosovo, član 135, stav 3
Zakon o Ombudsmanu, član 18, stav 1.7

Cilj izvještaja

1. Cilj ovog izvještaja je da se skrene pažnja Vladi Republike Kosovo, Ministarstvu rada i socijalne zaštite (MRSZ) i Vladinoj komisiji za priznavanje i verifikaciju statusa palih boraca, invalida Oslobođilačke Vojske Kosova, ili interniranih iz redova Oslobođilačke Vojske Kosova (udaljem tekstu: *Vladina komisija*) u smislu člana 8, stava 2 Zakona br. 04/L-054, o statusu i pravima boraca, invalida, veterana, učesnika Oslobođilačke Vojske Kosova, civilnih žrtava i njihovih porodica (u daljem tekstu: *Zakon*)

Nadležnosti Ombudsmana

2. Na osnovu člana 18, stav 1.7 Zakona o Ombudsmanu br. 05/L-019, Ombudsman je ovlašćen da: 1.7. “*da preporuči donošenje novih zakona u Skupštini, izmene zakona koji su na snazi I donošenje ili izmene podzakonskih i upravnih akata od strane institucija Republike Kosovo.*”

Odricanje od odgovornosti

3. Ništa od sadržaja ovog izvještaja ne treba podrazumevati kao odricanje Ombudsmana od svog prava da istraži žalbe pojedinaca, koji tvrde kršenja ljudskih prava ili zloupotrebe vlasti u pitanjima koja se odnose na gore navedene zakone i praksu, ili da razmotri usklađenost bilo kojih srodnih pravnih propisa sa međunarodno priznatim standardima. Ombudsman zadržava sva prava da izvršava svoju nadležnost u vezi ovih ili drugih srodnih pitanja.

Opis slučaja

4. Ovaj izvještaj je zasnovan na podnetu žalbu od strane g. Behram Krasniqi, član Komisije porodica palih boraca, protiv *Vladine komisije* zbog nepriznavanja statusa boraca palih u periodu od 1968-1990godine.
5. Podnosilac žalbe prilikom podnošenja njegove žalbe u Instituciji Ombudsmana (IO), tvrdio je da član 8. stav 2. *Zakona* određuje da pravo na penziju i beneficije za porodice palih boraca i nestalih iz redova OVK ostvaruju i sve porodice nacionalnih boraca, koji su pali u različitim oblicima za slobodu zemlje, u različitim istorijskim periodima. Žalilac je dostavio u IO spisak sa 168 imena, koji su prema Komisiji porodica palih boraca imena nacionalnih boraca, palih u različitim periodima nacionalnog otpora.
6. Podnosilac žalbe tvrdi da je *Vladina Komisija* odbila zahteve porodica boraca nacije palih u periodu 1968-1990.godine. Prema žaliocu on je neformalno saznao da su razlozi za odbijanje bili to da je *Vladina komisija* bila izjavila da nije nadležna da odlučuje o kategoriji boraca palih u tom periodu.
7. Dana 12. maja 2015. godine, Ombudsman se obratio predsedniku *Vladine komisije*, gospodinu Agim Çeku, kako bi saznao o kojim kategorijama se radi u članu 8 stav 2 *Zakona*.
8. Predsednik *Vladine komisije* nije odgovorio na pismo od 12. maja 2015.god., stoga Ombudsman je dana 1. juna 2015. godine poslao pismo podsećanja, na koje on ponovo nije dobio odgovor

Ne saradnja Vladine komisije sa Ombudsmanom

9. Ombudsman nije uspeo da obezbedi informacije o zvaničnom stavu *Vladine komisije* u vezi sa zahtevima porodica boraca palih tokom različitih istorijskih perioda, zbog nedostatka saradnje od strane *Vladine komisije*.
10. Ombudsman u ovom slučaju podseća da nedostatak saradnje organa, institucija ili vlasti, koje vrše legitimnu vlast u Republici Kosovo, predstavlja kršenje člana 132, stav 3. Ustava Republike Kosovo, i člana 25 Zakona br.05/L-019 o Ombudsmanu.

Zakonodavstvo na snazi

11. Ombudsman primećuje da član 8 *Zakona* utvrđuje pravo na penziju i beneficije za porodice palih boraca i nestalih iz OVK, dok stav 2. člana 8. posebno definiše:
“Ova prava ostvaruju i sve porodice poginulih boraca, palih u raznim oblicima za slobodu zemlje u različitim istoričnim periodama.”
12. Ombudsman primećuje da po *Zakonu*, član 3 stav 1.6 Nacionalnim palim borcem se smatra učesnik OVK-a, koji je:
  - 1.6.1. *pao u borbi za slobodu zemlje od 1997-1999.godine;*
  - 1.6.2. *bio ranjen u borbi za slobodu zemlje u periodu 1997-1999, i umro od zadobijenih rana u roku od tri (3) godine.*

Legitimna očekivanja

13. Koncept legitimnih očekivanja u zaštiti individualnih prava je sveobuhvatan koncept tumačenja u međunarodnoj sudskoj praksi. Koreni principa legitimnih očekivanja se nalaze namačkom javnom pravu, princip koji je u širokoj upotrebi od strane upravnih sudova zemlje.
14. Takođe, Evropski sud za ljudska prava integrisala je koncept legitimnih očekivanja u razmatranju podnetih slučajeva pri ovom sudu.
15. Po članu 22, stav 2 Ustava Republike Kosova, Evropska konvencija o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda i njeni Protokoli, direktno se primenjuju u Republici Kosovo. Dok, po članu 53 Ustava Republike Kosova *“Osnovna prava i slobode zagarantovana ovim Ustavom se tumače u saglasnosti sa sudskim odlukama Evropskog suda za ljudska prava.”*
16. Prema jurisprudenciji Evropskog suda za ljudska prava (vidi predmet *Kopecky protiv Slovačke*, presuda od 28. septembra 2004. godine, stav 45-52; *Gratzinger i Gratzingerova protiv Češke (dec.)*, br 39794/98, stav 73, *ESLJP 2002-VII*), *“legitimno očekivanje”* treba da bude konkretnije prirode i treba se osnivati na osnovu zakonskih odredbi ili pravnog akta. U konkretnom slučaju, legitimno očekivanje porodica boraca nacije palih u različitim istorijskim periodima bazira se u zakonu koji je usvojen od strane Skupštine Republike Kosovo, koji se sprovodi od 1. januara 2012. godine.
17. Ombudsman smatra da je član 8, stav 2 *Zakona* stvorio legitimna očekivanja kod porodica nacionalnih boraca palih u različitim istorijskim periodima u vezi

ostvarivanja njihovih prava. Neispunjavanje legitimnih očekivanja koje je nastalo kod porodica nacionalnih palih boraca, od strane vlasti Republike Kosovo predstavlja kršenje njihovih prava utvrđenih zakonom.

Zaključak

18. Ombudsman napominje da *Zakon* ne definiše jasno i koncizno kategoriju nacionalnog boraca. Prema definicijama *Zakona*, član 3, stav 1.6 predviđa da se nacionalnim palim borcem smatra *lice koje je pao u borbi za slobodu zemlje od 1997.godine do 1999. godine, ili je ranjen u borbi za slobodu zemlje u periodu od 1997.godine do 1999. godine i umro od rana zadobijenih u periodu od tri (3) godine*. Dok član 8. stav 2 propisuje da prava i beneficije propisane u članu 8. *Zakona* ostvaruju i *sve porodice poginulih boraca, palih u raznim oblicima za slobodu zemlje u različitim istoričnim periodama*. Praktično, reč je o dve različite kategorije, istim imenom.
19. Ombudsman smatra da prilikom izrade *Zakona* moguće je da su kršena neki osnovni principi za izradu zakona, koja su predviđena od strane Saveta Evropske unije¹. Ovi principi primenjuju se i od strane Vlade Kosova u izradi zakona.²
20. Međutim, Ombudsman smatra da nedostaci u *Zakonu* ne bi trebalo da utiču na pravnu sigurnost lica, protiv kojih se primenjuje akt. Pravnom sigurnošću, između ostalog, traži se da se data obećanja pojedincima od strane države (*legitimna očekivanja*), moraju poštovati. Takođe, pravna sigurnost podrazumeva da zakon bude primenljiv i da se siti primenjuje u praksi.³

Na osnovu gore rečenog, polazeći od principa primene zakonitosti, i u cilju poboljšanja i povećanja efikasnosti javne uprave, u skladu sa članom 135. stav 3. Ustava Republike Kosovo, kao i članom 18, stav 1.7 Zakona o Ombudsmanu, Ombudsman:

Preporučuje da:

1. ***Vlada Republike Kosovo daje mandat Vladinoj komisiji da prizna i verifikuje status nacionalnog boraca, invalida Oslobođilačke Vojske Kosova, ili interniranog Oslobođilačke Vojske Kosova, ili da osnuje novu komisiju koja će razmotriti zahteve za priznavanje statusa nacionalnih boraca palih u različitim istorijskim periodima, u saglasnosti sa definicijom samog Zakona.***
2. ***Ministarstvo rada i socijalne zaštite uz podršku Vlade Republike Kosovo, da preduzme inicijativu za izmenu i dopunu Zakona Br. 04/L-054, o statusu i pravima palih boraca, invalida, veterana, pripadnika Oslobođilačke vojske Kosova, kako bi definicije zakona bile u skladu sa sadržajem zakona.***

U skladu sa članom 132, stavom 3. Ustava Republike Kosovo, i članom 28 Zakona o

¹ Rezolucija Saveta Evropske unije, 8. juni 1993.god., o kvalitetu izrade zakona EU, (93/C 166/01), 8.juni 1993.god.

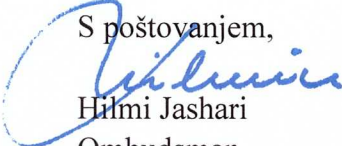
² http://www.kryeministri-ks.net/repository/docs/PERMBLEDHJE_LEGJISLACIONI_PER_PROCESIN_E_HARTIMIT_TE_POLITIKAVE_DHE_LEGJISLACIONIT_B.M.PDF (pristup, dana 1. septembra 2015.god).

³ EUROPEAN COMMISSION FOR DEMOCRACY THROUGH LAW (VENICE COMMISSION) REPORT ON THE RULE OF LAW Adopted by the Venice Commission at its 86th plenary session (Venice, 25-26 March 2011) (44-51).

Ombudsmanu br. 05/L-019, molimo Vas da nas obavestite o radnjama koje će Vlada Republike Kosovo i Ministarstvo rada i socijalne zaštite preduzeti po ovom pitanju, kao odgovor na napred date Preporuke.

Zahvaljujući vam se na saradnji, molim Vas da vaš odgovor u vezi ovog pitanja dostavite u razumnom vremenskom roku, a najkasnije do **23.novembra 2015.godine.**

S poštovanjem,

Hilmi Jashari
Ombudsman

Kopija za: G. Kadri Veseli
Predsednik Skupštine Republike Kosovo